

Впровадження дуальної освіти в Україні: досвід проекту COOPERA1

Наталія Літвін

*кандидат економічних наук,
доцент, професор кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
ORCID: 0000-0003-4505-4363*

Андрій Лотарев

*кандидат наук з державного управління,
начальник управління міжнародного співробітництва,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
ORCID: 0000-0001-5852-231*

Дуальна освіта не є чимось новим для освітнього простору. Вже в 1970 роках вона впроваджувалась в Німеччині задля надання конкурентних переваг на ринку освітніх послуг Європи.

Дуальну освіту пропонують коледжі та університети по всьому світу, найбільше в Австралії, Австрії, Німеччині, Ірландії, Новій Зеландії, Швейцарії та Великобританії.

Дуальна освіта є звичним явищем для професійно-технічної освіти, де є багаторічний досвід впровадження та багато успішних кейсів. Проте на теренах вищої освіти це та родзинка, яка може зробити заклади вищої освіти конкурентними та сприяти сталому розвитку як закладу, так і регіону в цілому.

Впровадження дуальної освіти в закладах вищої освіти України триває вже вісім років. З 2013 року в українських ЗВО почали вивчати досвід впровадження дуальної освіти саме на рівні вищої освіти. Початок було закладено Міністерством освіти та науки України в 2019 році в рамках запровадження пілотного проекту у закладах фахової передвищої та вищої освіти з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти 2. В першому пілотному проєкті брали участь 80 закладів вищої освіти, надалі проєкт було розширено до 100 учасників.

Наразі в українських закладах вищої освіти впроваджується дуальна освіта, як в рамках пілотного проєкту МОН України, так і в рамках інших ініціатив. Однією з таких ініціатив є проєкт COOPERA, який реалізується в рамках Erasmus+.

Під час навчальних візитів до Польщі та Іспанії в рамках проєкту COOPERA, відвідавши лекції, навчальні тренінги в Університеті Лейди (Іспанія) та в Вищій школі бізнесу у місті Домброва Гурніча (Польща), взявши участь в зустрічах з роботодавцями, такими як Bonarea3 (Іспанія), Ros&Roca4 (Іспанія), PCiTAL5 (Іспанія), Fundació Eurecat6 (Іспанія), АЕТІ- IT companies7 (Іспанія), Raben (Польща) можна представити такі узагальнюючі висновки щодо переваг дуальної освіти для усіх учасників процесу. Незважаючи на те, що кількість студентів які приймають участь в програмах дуальної освіти є переважно невеликою, наприклад Ros&Roca-7 студентів, Fundació Eurecat - 2 студенти, АЕТІ-ІТ companies-5, Raben (Польща)-7, переваги для учасників є суттєвими.

Переваги для закладів вищої освіти:

- Конкурентна перевага на ринку надання освітніх послуг;
- Нові форми співпраці з роботодавцем (в тому числі залучення роботодавців до освітнього процесу);
 - Включення нового змісту, який цікавить компанію, до освітньої програми університету;
 - Підвищення задоволеності студентів та привабливості програм.
- Перевагами для здобувачів освіти є:
 - Навчання поєднане з реальною професійною роботою за фахом;
 - Удосконалення soft skills;
 - Досягнення професійних компетентностей;
 - Навички підприємництва;
 - Міждисциплінарність;
 - Отримання винагороди;

Справжній професійний досвід, який можна показати у своєму резюме.

Переваги для роботодавців:

- Впровадження нових форм співпраці з Університетом;
- Інновації;
- Рекрутинг нових талантів;
- Краща інтеграція в професійне середовище-підготовленість майбутнього спеціаліста компанії;
- Корпоративна соціальна відповідальність: зобов'язання компанії навчати студентів має позитивний вплив на регіон. Сприяє зниженню безробіття серед молоді, покращує імідж компанії.
 - Середньострокове повернення інвестицій, вкладених у навчання.
 - Студенти, які навчаються за дуальною формою освіти є більш підготовленими для участі в R&D проектах компаній.
 - Допомога у створенні банку майбутніх працівників та в оновленні робочої сили.
 - Скорочення процесів відбору зовнішніх кандидатів.
 - Здатність навчати майбутніх співробітників культурі та звичкам компанії (ідентифікація з компанією, її цінностями та способом роботи).
 - Просте прийняття рішення щодо найму студента після закінчення стажування.

Для дієвої колаборації бізнесу та закладів вищої освіти представляємо алгоритм взаємодії, а саме путівник для роботодавця.

Путівник для роботодавця:

- Визначте професійний профіль (які спеціалісти вам потрібні).
- Зв'яжіться з університетом (з координатором обраної вами програми).
- Призначте тьютора/наставника. Спільно з університетом проведіть навчання тьютора/наставника.
 - Складіть програму навчання.
 - Виберіть одного або кількох студентів залежно від кількості місць, які вам потрібні.

- Підпишіть угоду з університетом про співробітництво у сфері дуальної освіти. Узгодьте особливості договору зі студентом.
- Підготуйте робоче місце для студента/навчальну аудиторію.
- Здійснюйте моніторинг досягнень здобувача.
- На регулярній основі плануйте зустрічі тьютора/наставника з компанії з академічним наставником з університету.

Отже, впровадження дуальної освіти триває 3 роки, вже є перші успішні моделі впровадження, наприклад в Сумському аграрному університеті. Проте процес набуття дуальної освіти потребує правового регулювання, зацікавленості усіх сторін та розробок моделей реалізації дуальної освіти.

Ключові слова: дуальна освіта; проект COOPERA; освітній простір.

Список використаних джерел

1. COOPERA-Інтеграція дуальної вищої освіти в Молдові та Україні <http://www.coopera-project.ase.md/>
2. <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5dc/967/482/5dc96748213fc874879880.pdf>
3. <https://www.bonarea.com/>-офіційний сайт компанії Bonarea;
4. <https://www.terbergrosroca.com/> офіційний сайт компанії Ros&Roca;
5. <http://www.pcital.com> офіційний сайт компанії PCiTAL;
6. <https://eurecat.org/en/> офіційний сайт компанії Fundació Eurecat;
7. <https://aeti.org/> офіційний сайт компанії AETI-IT companies.